

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUD. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovvej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **K. a. s. B.**, J. B., IČO: X. zast. JUDr. A. B. advokátom, J. P.O.BOX X. B., proti žalovanému: **JUDr. D. B.** SKP úpadcu Z. a. s. v konkurze, A. č. X. D. IČO: X. zast. JUDr. Z. Č. advokátkou, J. P.O.BOX X. B. **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 220 687 097,43 Sk**, na odvolanie žalobcu i žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. novembra 2008 č. k. 13 Cbi 66/2003-412 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. novembra 2008 č. k. 13 Cbi 66/2003-412 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej trovy konania v sume 35 100,-Sk.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 21. 11. 2005 domáhal, že ním prihlásená pohľadávka v konkurznom konaní vo veci úpadcu Z. a.s. v konkurze, D. vo výške 220 687 097,43 Sk je oprávnená a zistená. Pohľadávka vznikla z titulu nároku na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku, spôsobenej neposkytnutím súčinnosti v zmysle

Zmluvy o poskytnutí licencie na know-how, resp. konaním v rozpore s touto zmluvou. Licenčná zmluva sa týkala výrobu 155/mm samohybná húfnica Z.. Podľa názoru žalobcu na základe tejto zmluvy získala spoločnosť K. exkluzívne právo na uskutočňovanie obchodov týkajúcich sa vyššie uvedeného výrobku na celom svete. Žalobca argumentoval tým, že žalovaný porušil svoje povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu, teda nerešpektoval a úmyselne a vedome porušil zmluvne založenú exkluzivitu pri predaji v zahraničí.

Po vykonanom dokazovaní súd konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že dňa 02. 06. 2000 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí licencie na know-how, uzatvorená medzi spoločnosťou K. a s. B., t. j. žalobcom spoločnosťou Z. t. j. žalovaným, Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom obrany SR. Licenčná zmluva sa týkala výrobu 155/mm samohybná húfnica Z.. Následne bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená Kúpno - predajná zmluva č. 2440004001 zo dňa 03. 07. 2000. Podľa článku 1 tejto zmluvy jej predmetom je nákup 12-tich 155 mm samohybných kanónových húfníc Z., záložných súčiastok, (náhradných dielcov a náradia na údržbu) a výcviku ďalej uvádzaných „ako zmluvné tovary a služby“ s právom opcie na dodatočnú dodávku tovarov a služieb uvedených v článku 26 zmluvy.

Podľa článku 25 bod 3 kupujúci môže využiť opciu tejto zmluvy do 30. 09. 2000. Ak uvedená doba uplynie a nie je predĺžená spoločnou dohodou, opčné právo prestáva existovať.

Žalobca si konkurznou prihláškou uplatnil pohľadávku v celkovej výške 220 687 097,43 Sk ako pohľadávku prvej triedy bez nároku na oddelené uspokojenie, ktorá má predstavovať škodu spočívajúcu v ušlom zisku vzniknutú v dôsledku zmarenia takmer uzatvoreného obchodu so zahraničným partnerom zo strany žalovaného, ktorý sa mal týkať kúpy 6 ks vyššie špecifikovaného výrobku. Žalobca v prihláške uviedol, že zahraničný partner požadoval pri uzatvorení obchodu predloženie jednoznačného a jasného potvrdenia od úpadcu, že výhradne veriteľ je oprávnený obchodovať predmetný výrobok v zahraničí. Takéto potvrdenie úpadca nepreložil. Ušlý zisk zo zmareného obchodu predstavoval sumu v celkovej výške 399 276 818,- Sk. Pred vyhlásením konkurzu však žalobca – veriteľ uplatnil časť uvedenej sumy na započítanie proti pohľadávkam spoločnosti úpadcu v sume 158 422 125 .-Sk. Zvyšnú časť pohľadávky vo výške 240 854 693,-Sk veriteľ fakturoval dňa 24. 03. 2003 faktúrou č. 9300013 z uvedenej sumy však voči spoločnosti Z. a. s., uplatnil na započítanie sumu 21 961 039,33 Sk ku dňu 24. 03. 2003 a sumu 640 390,80 Sk ku dňu 18. 04. 2003. Zostatok pohľadávky predstavuje istinu vo výške 218 253 262,87 Sk, ktorú veriteľ uplatnil prostredníctvom konkurznej prihlášky. Výška pohľadávky vzniknutej z titulu ušlého zisku bola stanovená ako rozdiel medzi cenou výrobku pri ich nákupe od spoločnosti Z., a. s. a cenou, za ktorú by bol realizovaný ich predaj zahraničnému partnerovi. Podľa názoru žalobcu cena za ktorú by bol realizovaný so zahraničným partnerom je

presne určiteľná, pretože zmarený obchod mal byť len využitím opcie na kúpu 6 ks výrobkov založených v kúpnej zmluve s iným zahraničným partnerom.

Okrem istiny pohľadávky uplatnil žalobca aj úrok z omeškania vo výške 14,5 % p. a. teda úrok v celkovej výške 2 433 834,56 Sk.

Započítacie prejavy žalobcu neboli žalovaným t. j. úpadcom nikdy uznané. Boli mu vrátené späť spolu s faktúrou č. 9300013 ako neopodstatnené a neplatné.

Po vykonanom dokazovaní sa konajúci súd v rozhodujúcich skutočnostiach stotožnil s obranou žalovaného a dospel k záveru, že žalobca nedostatočne preukázal skutkový stav o ktorý opiera svoj právny nárok.

Podľa článku 25 bod 4, 5 kúpnej zmluvy č. 240004001 uzatvorenej dňa 03. 07. 2000 medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovaným ako predávajúcim, predmetom ktorej bol predaj 12 ks výrobkov, môže kupujúci využiť opčné právo na dodatočnú dodávku tovarov jednostranným písomným stanoviskom zaslaným doporučeným listom predávajúcemu, pričom za dátum využitia opcie bude považovaný deň doručenia listu. Z článku 25 bod 3 kúpnej zmluvy opciu môže kupujúci využiť do 30. 12. 2000. V prípade, že toto právo nevyužije v uvedenej lehote opčné právo prestáva existovať.

V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca opciu na kúpu 6 ks výrobkov písomne neuplatnil spôsobom dohodnutým v zmluve.

V článku 2 vyššie špecifikovanej zmluvy je uvedené, že konečným užívateľom výrobku bude Grécka armáda. Podľa tvrdenia žalobcu túto opciu Grécko nevyužilo, ale ju postúpilo Cyperskej republike, ktorá mala záujem o využitie opčného práva. Dňa 06. 09. 2001 žiadal žalobca žalovaného o vydanie potvrdenia o tom, že je výhradným zástupcom resp. vývozcom výrobku. Nevydanie tohto dokladu zo strany žalovaného, t. j. úpadcu malo byť dôvodom prečo predaj ďalších 6-tich kusov výrobku na Cyprus nebol realizovaný. V e-maile predsedu predstavenstva žalobcu Ing. J.z dňa 23. 08. 2001 adresovaného generálnemu riaditeľovi úpadcu Ing. W. je uvedené, že „je už isté, že Slovenská vláda minimálne do konania budúcoročného samitu NATO v Prahe nevydá vývoznú licenciu na Cyprus na taký strategický systém, akým je Z., aby neohrozila náš vstup do NATO“. Podľa názoru konajúceho súdu je aj z uvedeného dokladu zrejmé, že dôvodom nerealizovania obchodu na Cyprus nebolo konanie zo strany žalovaného, t. j. úpadcu.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca aj žalovaná.

Žalobca sa odvolal proti časti, ktorou súd žalobu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania a navrhol ju zmeniť tak, že odvolací súd žalobe v plnom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Stručne rezumuje, že si žalobou uplatňuje určenie pravosti prihlásenej konkurznej pohľadávky, ktorá mu vznikla titulom náhrady škody spôsobenej úpadcom tým, že porušil svoje povinnosti nadobúdateľa licencie zo záväzkového a právneho vzťahu založeného Zmluvou o poskytnutí licencie na know-how zo dňa 02. 06. 2000 tým, že žalobcovi neposkytol potvrdenie požadované potenciálnym kupcom výrobkov, Cyperskou republikou, o tom, že žalobca je exkluzívnym zástupcom, resp. predajcom výrobkov v zahraničí.

Podľa jeho mienky v konaní preukázal, a to licenčnou zmluvou, že je výlučným predajcom zmluvného výrobku (čl. 7 preambuly zmluvy), že úpadca je povinný vyrábať a distribuovať zmluvné výrobky a že dostatočnú výrobu a distribúciu sú povinní poskytovatelia licencie (a to aj žalobca) podporovať intenzívnym marketingom (§ 5 ods. 1 zmluvy).

Keďže jeho potencionálny kupec výrobkov – Cyperská republika – požadovala od neho potvrdenie, že je exkluzívnym predajcom výrobkov, a on ho od úpadcu napriek viacnásobnej žiadosti nedostal, obchod sa nezrealizoval.

Pokiaľ súd 1.stupňa odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že žalobca písomne neuplatnil u úpadcu opciu na kúpu 6 ks výrobkov do 31. 12. 2000 oponuje, že trvanie tejto opcie vo vnútornom vzťahu medzi žalobcom a úpadcom nemalo žiaden vplyv na vznik nároku na náhradu škody, pretože úpadca bol povinný podľa ust. § 5 čl.1 licenčnej zmluvy vyrábať a distribuovať zmluvné výrobky. Podľa neho vyhlásenie Ing. Š. v rozhodnom čase výkonného riaditeľa spoločnosti Z. a. s. preukazuje, že v druhom polroku 2001 sa začala výroba 6 ks výrobkov, ktorých konečným odberateľom malo byť Grécko – Cyprus a výroba bola zastavená až v apríli 2003.

Pokiaľ súd 1.stupňa odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že slovenská vláda v r. 2001 nevydala na výrobky vývoznú licenciu, uvádza, že vydanie vývozných licencií nebolo predpokladom ani podmienkou kontraktu s vojenským materiálom. Jeho podmienkou bolo výlučne poskytnutie potvrdenia zo strany úpadcu.

Podľa jeho mienky preukázal, že potencionálny kupec požadoval potvrdenie o tom, kto je exkluzívnym predajcom výrobkov mimo územia SR, a že ho úpadca nepredložil a to listinnými dôkazmi – tieto však nijako nekonkretizoval.

Žalovaná vo vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhla rozsudok súdu 1. stupňa v napadnutej, žalobu zamietajúcej, časti ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa nej žalobca nepreukázal existenciu záväzkovej povinnosti žalovaného, a tým nemohol preukázať ani jej porušenie, nepreukázal ani vznik škodnej udalosti, teda nepreukázal vôľu cyperskej strany nakúpiť 6 ks predmetných výrobkov, ani nepreukázal potvrdenie cyperského zákazníka zo dňa 22. 10. 2002 (ako uvádza v pôvodných návrhoch a vo faktúre), že pripravovaný nákup 6 ks 155 mm ShKH Z. bol zrušený z dôvodu, že spoločnosť K., a. s. nepredložila autorizáciu výrobcu na predaj tohto výrobku Cyperskej republike, ale tiež, že nepredloženie potvrdenia so slovom „exkluzívne“, malo byť dôvodom odstúpenia od prejavu vôle uzavrieť kontrakt – zmluvu, resp. predloženie takéhoto potvrdenia malo byť podmienkou uzavretia kontraktu.

Popiera, že by licenčná zmluva zakladala žalobcom uvádzaný záväzok úpadcu poskytovať žalobcovi akékoľvek potvrdenia a uvádza, že tento mal k dispozícii zmluvu, ktorej kópiu mohol predložiť zástupcom cyperského potencionálneho kupca, resp. mohol žiadať potvrdenie od ďalších poskytovateľov licencie uvedených v licenčnej zmluve. Uvádza tiež, že úpadca nebol výrobcom výrobku, teda jeho sa citovaná veta z licenčnej zmluvy o tom, že na ostatné krajiny celého sveta výrobcu zastupuje pri predaji zmluvných výrobkov exkluzívne K. netýkala.

Žalovaná sa odvolala proti rozsudku v jeho výroku o náhrade trov konania.

Odvoláva sa na ust. § 10 ods. 2 vyhl.č. 655/2004 Z.z. a tvrdí, že v tomto konaní je cena práva presne určiteľná – je to výška prihlásenej pohľadávky.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne poukázal na rozsudok NSSR sp. zn. 1M Obdo V 17/2006 uverejnený v časopise zo súdnej praxe pod č. 63/2008, v ktorom NSSR dospel k rovnakému záveru, ako aplikoval súd I. stupňa v svojom napadnutom rozhodnutí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolania podľa § 212 ods. 1 bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že im nemožno vyhovieť.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie zo zreteľa odvolacích návrhov a na základe predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. náležite odôvodnený, preto v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. len dopĺňa resp. rozvíja niektoré dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu, teda v merite veci, žalobca v návrhu na str. 2 hore tvrdí, že dňa 22. 10. 2002 bol jeho zástupca informovaný, že vzhľadom na nepredloženie uvedeného potvrdenia – o výhradnosti žalobcu na predaj výrobku v predmetnej krajine- Cyperská republika odstúpila od zámeru realizovania nákupu výrobkov a ako dôkaz pripojil cestovnú správu zo dňa 22. 10. 2002. V tejto cestovnej správe sa však píše “Boli prerokované príčiny, ktoré viedli

cyperskú stranu k odstúpeniu zo zámeru nákupu 155 mm ShKH Z.. Vzhľadom na nejasnú situáciu okolo definície zmluvného partnera cyperská strana nevedla rokovania a nakoniec odstúpila od zámeru z dôvodu, že medzičasom v rozpočte dostali prioritu iné programy., V tejto cestovnej správe, ktorú podali p. J. a p. P. po jej absolvovaní v Grécku a na Cypre, sa nedostatok úpadcovho potvrdenia nespomína. V cestovnej správe č. 288 do Grécka a na Cyprus v dňoch 12. - 21. 11. 2001 absolvovanej Ing. P. rokovanie č. 13 na Ministerstve obrany Cyprus sa uvádza, „deklarovaný záujem o realizáciu zvyšnej časti opcie (6 ks ShKH Z.) priamym nákupom na MO Cypru“, pričom súd 1. stupňa správne v tejto súvislosti konštatoval, že spomenutú opcii podľa čl. 25 bod 3 Kúpnej zmluvy zo dňa 03. 07. 2000 medzi úpadcom a žalobcom kupujúci žalobca mohol využiť bez ďalšieho len do 30. 09. 2000.

Žalobca k návrhu na začatie konania ani v priebehu konania nedoložil dôkaz o tom, že jeho potencionálny cyperský kupec od neho žiadal potvrdenie o žalobcovom exkluzívnom oprávnení predávať výrobok na Cypre a nepreukázal pravdivosť tohto svojho tvrdenia ani v odvolaní, pričom preukázanie tejto tvrdenej skutočnosti malo pre celú vec základný význam a súd 1. stupňa správne rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku a tento výrok aj správne v súlade s predloženými dôkazmi odôvodnil.

Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej čo do priznanej výšky náhrady trov konania, ani toto odvolací súd nepovažuje za dôvodné.

Názor odvolateľky, že odmena za zastúpenie advokátom mala byť vypočítaná z výšky prihlásenej konkurznej pohľadávky je chybný. V konaní o určenie pravosti, výšky a poradia pohľadávky podľa § 23 ods. 2 ZKV z dôvodu popretia ide predovšetkým o určenie jej pravosti, jej výška a poradie je celkom závislé od určenia pravosti, teda ide o typickú určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c/ O. s. p., pri ktorej naliehavý právny záujem na určení je daný popretím pohľadávky. Odvolateľkino prirovnanie žaloby podľa § 23 ods. 2 ZKV k žalobe o vypratanie bytu je prirovnaním neporovnateľného, keďže žaloba o vypratanie bytu je žalobou podľa § 80 písm. b/ O. s. p. na splnenie povinnosti a nie žalobou určovacou v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p.. V súlade s uvedeným je aj odôvodnenie napadnutého výroku v rozsudku súdu 1. stupňa a odvolací súd sa s ním plne stotožnil.

Keďže sa proti rozsudku súdu 1. stupňa neúspešne odvolali žalobca i žalovaná odvolací súd rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že ju žiadnemu z nich nepriznal .

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. mája 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.